

Součinnost týlu teritoria s polním štábem

Podplukovník Odon Malkovský, major Svatopluk Smrčka

Některá teritoriální cvičení, zejména cvičení „NEPTUN“, potvrdila, že se vyskytuje řada nejasností ve vzájemných vztazích, v pravomoci a odpovědnosti.

Všechny otázky vzájemné spolupráce není možné postihnout a vyřešit již v mírových podmínkách. Bude nutné je upřesňovat bezprostředně při vlastním řešení podle konkrétní situace frontu i teritoria, což bude vyžadovat nepřetržitý vzájemný styk týlových orgánů frontu a armády s MNO a vojenskými okruhy.

Součinnostní vztahy můžeme rozdělit do těchto základních oblastí:

- vztah týlu VO k týlu polní armády,
- vztah týlu válečného MNO k týlu frontu,
- vztah týlu VO k týlu frontu.

SOUČINNOST TÝLU VO A TÝLU POLNÍ ARMÁDY

Názor na odpovědnost za týlové zabezpečení a celkovou přípravu VO a polní armády v míru byl uveden ve Sborníku týlu MNO 2/1965.

Rozsah součinnostních vztahů z hlediska obsahu a zejména času bude značně ovlivněn na tomto stupni podmínkami zahájení války a průběhem operace. Budou-li vojska prvního sledu velení po úspěchu ve střetném pohraničním sražení plnit předpokládaný úkol, intenzita součinnosti armády s vojenským okruhem bude rychle klesat. Těžiště týlového zabezpečení armády se musí orientovat na využití prostředků polních týlových útvarů a zařízení armády.

Budou-li zahájeny operace POV po předchozím období zvýšeného napětí, mohou být uskutečněna některá opatření za přímého vlivu předurčeného ZT armády ke zvýšení bojové připravenosti týlu armády.

Nejsložitější součinnostní vztahy budou v případě překvapivého úderu protivníka, kdy nebylo možno realizovat rozsáhlejší předmobilizační opatření. Tuto variantu uvažujeme při dalším rozboru součinnostních vztahů.

Podkladem k vymezení konkrétního rozsahu působnosti a vztahu mezi týlem armády a VO jsou „Směrnice velitele VO

pro uvedení vojsk do bojové pohotovosti“, „Směrnice VO ke zpracování mobilizační dokumentace“ a zejména operační dokumentace VO — plán týlového zabezpečení armády a VO. V těchto dokumentech není možné postihnout všechny otázky vzájemné spolupráce, ale jen základní úkoly a povinnosti VO vůči armádě. Pozornost musí být zaměřena především na tyto oblasti:

A. Mobilizace TUZ armády

Na mobilizaci všech týlových útvarů a zařízení armády odpovídá velitel vojenského okruhu s výjimkou silničních útvarů. Proto hlavní úsilí teritoriálních orgánů VO musí být zaměřeno na včasné zmobilizování TUZ armády a jejich předání v plánovaných lhůtách. Z hlediska týlových orgánů VO a armády můžeme rozdělit mobilizační úkoly do tří etap:

- vlastní mobilizace TUZ,
- zabezpečení přesunu zmobilizovaných TUZ do plánovaných prostorů,
- předání zmobilizovaných TUZ týlu armády.

Úkoly první etapy budou plnit v plném rozsahu orgány VO. Týlové orgány armády budou však po určité době bez výkonných jednotek, jejichž zmobilizování a

převzetí do sestavy armády je základním předpokladem týlového zabezpečení vojsk polního sledu velení. Organizace týlu a týlové zabezpečení předpokládá postupné včleňování TUZ do sestavy týlu armády podle stanovené mobilizační pohotovosti. Vzhledem k potřebě některých TUZ již v prvním dnu POV je nutné, aby byly armádě předávány postupně po organických celcích, bez organizačního stmelování celého útvaru (např. zdravotnické útvary, jednotky praporu obsluhy, silniční prapor). Týloví funkcionáři armády musí mít zájem na postupném přejímání těchto TUZ a proto bude účelné, aby je přebírali v prostorech jejich zmobilizování. Tyto zvláštnosti musí být zahrnuty do příslušných mobilizačních dokumentů. Pokud jde o silniční útvary, za jejich mobilizaci odpovídá příslušný silniční svazek a velitel silničního vojska, musí být tento požadavek součinností doložen s příslušnými orgány silničního vojska.

Zvláštní pozornost vyžaduje vymezení odpovědnosti za činnost automobilních praporů, které mají dvousledovou pohotovost. Je nutné jednoznačně vymezit odpovědnost za činnost 1. sledu, který po vyhlášení bojového poplachu plní úkoly plánu prvního naložení. Nepovažují za účelné řešit tuto otázku v analogii s bojovými útvary, jejichž bojeschopný první sled je po vyhlášení bojového poplachu v podřízenosti velitele armády. První sledy automobilních praporů nakládají zásoby armády v okružových skladech, jejich činnost řídí vojenské okruhy včetně všech opatření, souvisejících s naložením materiálu. Velitelství automobilního praporu a jeho ostatní jednotky budou mobilizačně doplňovány a za tuto činnost, včetně prvního naložení a přesunu, musí odpovídat vojenský okruh. Proto odpovědnost za činnost mírově postavených prvních rot automobilních praporů má vojenský okruh až do doby jejich příjezdu do určených prostorů.

Zmobilizované útvary přesunují se do plánovaných prostorů podle jednotného dopravního plánu, zpracovaného již v míru. Složitá situace vzniká v týlovém pásmu frontu, v němž se budou přesunovat všechny TUZ armády. Hlavním předpokladem cílevědomosti v řízení dopravy v tomto prostoru je sládit působnost a odpovědnost orgánů vojenské dopravy frontu i teritoria k dosažení maximální jednoty za splnění hlavních úkolů vojsk polního sledu velení.

Současná organizační podřízenost or-

gánů vojenské dopravy zejména podle poznatků ze cvičení „NEPTUN“ ukazuje na nutnost podřídit výkonné orgány voj. dopravy velitelům okruhů a tím i zvýšit odpovědnost velitelství okruhů za bezprostřední řízení silniční dopravy na jejich teritoriu. Návrhy na novou organizační koncepci v řízení dopravy umožní a vyvolají nutnost užší spolupráce řídicích orgánů týlu armády a VO při přesunu TUZ do určených zájmových prostorů.

Úzká součinnost bude podmíněna tím, že činnost protivníka pravděpodobně znemožní, zejména z časového hlediska, přesnou realizaci dopravního řádu. V důsledku prvního hromadného úderu dojde k narušení mobilizace TUZ armády. Rozsáhlé úseky zájmové silniční sítě budou zcela nebo na určitou dobu vyřazeny z provozu, což si vynutí svěst proudy na jiné komunikace. Objeví se podstatné prodloužení osy přesunu. Možné zničení přehrad na řece Vltava omezi přechody přes vodní toky.

Přesun TUZ armády bude ovlivněn i změnami v operačním uskupení armády, k němuž dojde v důsledku činnosti protivníka. Plánované prostory soustředění TUZ armády mohou se změnit a tím i přesuny zmobilizovaných TUZ. Týl armády musí mít o nich neustálý přehled, aby prostřednictvím výkonných orgánů vojenské dopravy teritoria nebo vlastních pořádkových skupin mohl usměrnit jejich pohyb do nově vyhrazených prostorů. Při časové tísně nelze vyloučit i úzkou součinnost s příslušnou KSVD, která bude mít nejucelenější zprávy od svých výkonných jednotek o pohybu jednotlivých proudů.

K zajištění včasného předání a převzetí zmobilizovaných TUZ je třeba již v míru připravit sladění vzájemné činnosti orgánů týlu VO a armády. Je nerealné počítat s jakýmkoli „fyzickým“ předáním a přejímáním z důvodů časových a možnosti vyčleněných sil týlovými štáby obou velitelství. Bude účelné některé TUZ přejímat v prostorech mobilizace a ostatní v plánovaných prostorech soustředění za účasti styč. orgánů VO. Hlavním podkladem k převzetí bude hlášení velitele nebo náčelníka TUZ o příjezdu do plánovaného prostoru a předložení výkazů počtů.

Zmobilizování a včasné předání TUZ armády je prvořadým úkolem týlových teritoriálních orgánů, který zabezpečují za řízení mobilizačních orgánů VO ve prospěch polní armády. Je proto povinností ZT VO a náčelníků služeb pravidelně informovat TVS armády o průběhu mobili-

zace a přesunech TUZ do určených prostorů.

B. Vybavení zásob pro armádu je vedle mobilizace hlavní úkol týlu VO. ZT VO odpovídá za včasné naložení stanovených zásob na dopravní prostředky armády včetně přesunu až do předání zásob týlu v určených prostorech. Materiál vyvázejí automobilní útvary po zmobilizování podle předem zpracované dokumentace. ZT-VO a jeho štáb řídí nakládání podle „plánu prvního naložení“, který má k dispozici jak ZT armády, tak i okruhu. I přes nutný stupeň utajení tohoto plánu musí být s ním seznámen přesně vymezený počet týlových funkcionářů VO. Nakládat se bude s maximálním vypětím sil i prostředků s cílem včas zabezpečit bojující svazky 1. sledu armády. Bude-li zničena část dopravních jednotek nebo materiálu, musí být ZT VO schopen (po součinnosti s týlem armády, MNO-HT) samostatně rozhodnout o změnách v plánu prvního naložení.

Pořadí nakládání, množství a druh zásob je stanoveno plánem. Není vyloučeno, že ZT armády může podle operační situace a potřeb armády požadovat u ZT VO změnu v pořadí nakládání.

Přesuny naložených vozidel do plánovaných prostorů budeme řídit obdobně jako přesuny útvarů. Ke včasnému zahájení zásobovací činnosti musí se naložené automobilní útvary přesunovat po organizačních jednotkách.

C. Odběr materiálu ze zásob zanechaných v posádkách bude organizován podle zásad stanovených Sm-všeob-26 „Směrnice pro likvidaci přebytečného materiálu v Čs. lidové armádě“.

Zvláštnosti počátečního období budou vyžadovat, aby prvosledové svazky a útvary se zásobovaly po určitou dobu především ze zásob zanechaných v mírových posádkách. Tuto zásadu nutno zakotvit do plánů týlového zabezpečení armády a VO a dodržovat již v míru ustanovení o dodržování výše stanovených zásob u útvarů a svazků, zejména u PHM.

Využití zásob zanechaných v posádkách dislokovaných v zájmových prostorech bude řídit ZT armády v souladu s vývojem operační situace a operační sestavy a v úzké součinnosti s NT VO.

Vlastní odběr bude však realizován pod vlivem nepřátelské činnosti. Proto musí být počítáno s vyřazením části zanechaných zásob materiálu, zvláště v důsledku prvního hromadného úderu.

Poznatky ze cvičení ukazují na nutnost vytvořit k odběru materiálu z posádek nezbytné organizační předpoklady k zajištění neustálého přehledu o stavu a výši zásob zanechaných v jednotlivých posádkách. Tuto úlohu by měl převzít materiální orgán teritoria, určený vojenským okruhem pro určitý počet posádek. Jeho úkolem by bylo usměrňovat odběry z příslušných posádek a odebrající útvary by měly za povinnost dohovoreti se s ním před odběrem materiálu. Týl vojenského okruhu by měl pak informovat týl armády o případných změnách, které nastanou v organizaci odběru materiálu z posádek.

Některé zvláštnosti, které souvisejí se změnou podřízenosti pohraničního svazku jiné armády nebo s rozhraním mezi armádami, nutno součinnostně řešit jak při zpracování operační dokumentace v míru, tak v průběhu bojové činnosti.

D. Úhradu zničených zásob vyčleněných pro armádu řeší VO podle rozhodnutí týlu MNO. VO nebude mít zpravidla větší zálohy materiálu k tomuto účelu. Orgány týlu MNO mohou tuto úhradu řešit z dispozičních zásob uložených v okružových skladech, zásob uložených v národním hospodářství, popřípadě ze zásob určených pro front. Bude-li se zničením zásob materiálu zničen současně větší počet vozidel armádních automobilních útvarů, musí jejich úhradu řešit týl MNO v součinnosti s týlem frontu.

E. Ve zdravotnickém zabezpečení vzniknou složitější vztahy především na úrovni vojenského okruhu—front. Mezi armádou a vojenským okruhem nebude zpravidla obtížnějších a rozsáhlejších součinnostních vztahů (kromě zmobilizování a předávání zdrav. útvarů a zařízení).

Vzájemný styk zdrav. služby armády a vojenského okruhu bude zaměřen na řešení těchto otázek:

— informace o zaplněnosti DLOS a v případě jejich přeložení o odsunech do teritoriálních zdrav. zařízení (VN, ON MZd),

— vyčleňování náhradních popřípadě improvizovaných zdravotnických zařízení teritoria ve prospěch vojsk v prostorech hromadných zdrav. ztrát,

— vzájemné informace o úderech protivníka zbraněmi hromadného ničení včetně použití chemických a biologických prostředků,

— vzájemné informace o hygienicko-epidemiologické situaci a využití hygienicko-epidemiologických prostředků.

Při posledním teritoriálním cvičení projevily se názory na dočasné podřízení sil a prostředků zdrav. služby teritoria v týlovém pásmu frontu náčelníku zdravotnické služby F. Realizace těchto návrhů by měla další vliv na prohloubení součinnostních vztahů mezi VO a armádou.

F. Při odběrech materiálu ze státního území bude týl armády získávat informace o pohybu dopravních jednotek prostřednictvím orgánů vojenské dopravy teritoria. K řízení provozu na určených automobilních silnicích vyčleňují KSVD pohyblivé skupiny a kontrolní pořádkové stanoviště, která zabezpečují jejich informovanost o veškerých přesunech na těchto komunikacích. Při současné organizaci silniční dopravy na státním území nelze přepokládat informovanost vojenského okruhu o všech silničních přepravách. K získání informací o pohybu nebo k předání rozkazů dopravním proudům armády (svazků) musí týl armády součinnostně spolupracovat s příslušnými KSVD nebo se obracet přímo na MNO-HT/SVD.

—☆—

Udržení nepřetržitě součinnosti mezi týlem VO a armády je především podmíněno vyčleněním spojovacích prostředků. Současný stav u týlu armády i VO nevytváří k tomuto účelu příznivé podmínky a nutno využít všech dostupných spojovacích i jiných součinnostních prostředků,

SOUČINNOSTNÍ VZTAHY TÝLU FRONTU S TÝLEM VÁLEČNÉHO MNO

Rozsáhlé součinnostní vztahy na tomto stupni velení vycházejí ze základního úkolu týlu MNO — zabezpečovat potřeby polních vojsk v oblasti týlu v souladu s možnostmi teritoria. Ve prospěch frontu bude týl válečného MNO plnit tyto hlavní úkoly:

— zabezpečení mobilizace a včasné předání zmobilizovaných TSÚZ polnímu velení,

— zabezpečení frontu týlovou technikou a materiálem s důrazem na jejich včasný přísun bojujícím vojskům,

— zdravotnické odsuny z frontových zařízení do teritoriálních zdravotnických zařízení,

— výcvik dalších týlových záloh a štábů, formování nových TUZ a jejich předání polnímu velení.

Kromě této nepřetržitě spolupráce bude mít v počátečním období války velký význam i organizace dokonalé součinnosti

především stálého linkového spojení, osobního styku i části pohyblivých pojiček, vyčleněných velitelem armády.

Se zahájením bojové činnosti bude možné použít rádiové spojení. VO ani armáda nemá však vyčleněnou rádiovou stanici k tomuto součinnostnímu spojení. U VO zůstává za války stacionární rádiová stanice R-102 (ve stálém vysílacím středisku) pro teritoriální spojení s MNO.

Kromě toho má velitel VO za války k dispozici spojovací rotu organizačně vyčleněnou u provozního praporu, která má kromě linkových spojovacích prostředků také jednu R-102 a dvě R-118. Tyto stanice jsou určeny především pro teritoriální spojení pro případ, že nebude možno využít stálého vysílacího střediska. Není však vyloučeno, aby byly zčásti využity podle potřeby pro spojení s armádou. Zahájení provozu na těchto stanicích je ovlivněno dobou nástupu doplňků k provoznímu praporu.

Pro potřeby týlu VO nejsou tedy žádné prostředky zvlášť vyčleněny. K součinnostnímu spojení mezi týlem VO a armády je nutné využívat především velitelské součinnostní sítě, stálého linkového spojení a všech ostatních dostupných forem jako pohyblivých pojiček (včetně vrtulníků) a vzájemného osobního styku. V prvních dnech války, zejména v průběhu mobilizace, bude účelné, aby týl armády vyslal k vojenskému okruhu styčnou skupinu v síle a složení podle konkrétní situace.

územních orgánů týlu teritoria s týlovými orgány polního sledu velení především v týlovém pásmu frontu.

Poznatky z teritoriálních cvičení vyvolaly diskusní názory k nejužitečnějšímu vymezení vztahů mezi týlovými orgány teritoria a týlem frontu. Složitost těchto vztahů je dána tím, že vojenské orgány teritoria mají vymezenou pravomoc a odpovědnost, vyplývající z úlohy ústředního orgánu nebo oblastního (okružového, krajského). Tyto povinnosti se vztahují na celé teritorium, za které po své odbornosti odpovídají.

Část teritoria však zaujímá týlový prostor frontu, ve kterém je svrchovaným orgánem velitel frontu. Na této části státního území jsou dočasné orgány teritoria a orgány polního sledu velení.

Odpovědnost velitele frontu za komplexní řešení všech otázek v týlovém prostoru frontu je však neúčelná, poněvadž

by se na něho přenášela část působnosti válečného MNO. Přitom jeho hlavním úkolem je řídit frontovou operaci.

Plnící sled velení plní však rozhodující úkol státu, v jehož prospěch musí působit všechny vojenské orgány včetně teritoriálních a jejichž činnost musí být tudíž cílevědomě usměrněna v duchu záměrů operačního velitele. Z tohoto důvodu je nejúčelnější **dočasně operativně podřídit teritoriální orgány v týlovém pásmu frontu veliteli frontu**. Přitom operativní podřízenost nutno chápat v tom smyslu, že velitel frontu bude tyto orgány přímo řídit v určitých, předem přesně vymezených oblastech jejich všeobecné působnosti.

Vztahy týlu frontu k orgánům MNO budou dány především způsobem plnění hlavních úkolů MNO v zabezpečování potřeb frontu v oblasti týlu.

Na plnění těchto úkolů se budou především podílet orgány Hlavního týlu MNO v těsné součinnosti s Generálním štábem. Úspěšná realizace jednotlivých opatření závisí na dokonalé znalosti situace týlu frontu i teritoria i na rámcové znalosti úkolů frontu. To bude vyžadovat jednak nepřetržitě spojení a součinnost orgánů Hlavního týlu s TVS frontu a jednak těsnou spolupráci HT s orgány spojeného velení (cestou MNO/GŠ). Na druhé straně však je nutné, aby i týlové orgány frontu měly dostatečný přehled o situaci a možnostech týlu teritoria.

Hlavním problémem bude otázka včasné znalosti úkolů frontu orgány GŠ, poněvadž tím bude podstatně ovlivněno všestranné zabezpečení frontu, zejména pokud jde o jeho časovou realizaci. Nelze počítat s tím, že zabezpečení frontu bude organizovat MNO jenom na základě požadavků velitele (náčelníka týlu) frontu; základním způsobem práce MNO bude direktivní řízení zabezpečení potřeb frontu i teritoria.

Velký význam k úspěšnému plnění úkolů teritoria ve prospěch polních vojsk má správná volba komunikací, organizace silničního zabezpečení a účelná organizace a rozmístění týlových útvarů a zařízení teritoria. Tyto otázky vystupují do popředí zejména v prvních dnech války, kdy týl frontu se organizuje na území státu a činnost všech teritoriálních orgánů, útvarů a zařízení bude zaměřena především na zajišťování jeho potřeb a požadavků. Musíme vycházet ze zásady, že k rozvíjení polních týlových útvarů a zařízení frontu na území státu bude do-

cházet jen v krajních případech a jejich úlohu budou zčásti plnit teritoriální útvary a zařízení pohraničních vojenských okruhů. Z tohoto hlediska je nutné především řešit organizaci a dislokaci teritoriálních orgánů vojenské dopravy, zdravotnických zařízení a okruhových skladů týlového materiálu. K tomu na území pohraničních okruhů

— vytvořit síť teritoriálních zdravotnických zařízení (DLOS, ON, MZD, VN) s kapacitou potřebnou k zabezpečení frontu pro první dny války, jejich dislokaci řešit s ohledem na předpokládané hlavní směry činnosti vojsk,

— vytvořit síť okruhových (ústředních) skladů týlového materiálu, které by dočasně plnily funkci polních skladů (v případě potřeby může být na jejich bázi rozvinuta frontová základna),

— správně volit silniční síť jak z hlediska požadavků přesunu vojsk, tak i z hlediska potřeb přisunu materiálu a odsunu raněných;

— organizovat regulační a pořádkovou službu na zájmových komunikacích při účelném rozmístění kontrolních pořádkových stanovišť a v případě potřeby zesílenou silničními pořádkovými prapory KSVĐ;

— postavit obnovovací jednotky MD v místech předpokládaného narušení zájmových komunikací;

— zabezpečit co nejkratší dobu mobilizační pohotovosti u všech teritoriálních útvarů a zařízení, předurčených k zabezpečení frontu.

Využití všech sil a prostředků týlu teritoria, dislokovaných v počátečním období války v týlovém prostoru frontu musí být předem určeno směrnicí MNO s cílem, aby i při maximálním zabezpečení potřeb frontu nebylo vážně narušeno týlové zabezpečení vojsk teritoria. Prakticky to znamená, že využití všech TÚZ teritoria bude v týlovém prostoru frontu řídit ZT frontu při dodržování zásady, že prostředky a kapacity TÚZ, vyčleněné vzhledně pro potřeby teritoria, mohou být využity pro polní vojska jen po předchozím souhlasu teritoriálních orgánů.

Zabezpečení mobilizace týlu frontu, předávání zmobilizovaných týlových svazků, útvarů a zařízení polnímu velení a další doplňování týlu frontu v průběhu války

Prvořadým úkolem týlových orgánů teritoria ve prospěch polních vojsk bude zabezpečit mobilizaci týlu frontu v plá-

novaných lhůtách a včas předat týlové svazky, útvary a zařízení polního velení. Řešení těchto otázek vyžaduje zvláštní pozornost u frontových týlových svazků, útvarů a zařízení, poněvadž jejich převážná část se vytváří až v mobilizaci.

Z hlediska vztahů týlových orgánů teritoria a frontu dojde k porovnání ke vztahům VO a polní armády k určitým odlišnostem.

Mobilizační úkoly budou plnit v plném rozsahu orgány teritoria prakticky bez zásahu polního velení. K zajištění včasného předání a převzetí zmobilizovaných TÚZ je však třeba již v míru připravit sladění vzájemné činnosti orgánů HT a týlu frontu.

I na stupni MNO—front je nereálné počítat s jakýmkoli „fyzickým“ předáváním a přebíráním, poněvadž z hlediska možnosti vyčlenit síly týlovými štáby obou složek ČSLA, není možné zabezpečit předávání jednotlivých TÚZ.

Nejúčelnější je vyslat k vlastnímu předání styčné orgány HT do jednotlivých plánovaných prostorů soustředění TÚZ frontu s úkolem sledovat příjezdy všech TÚZ do prostoru podle výpisu z dopravního plánu a pravidelně (asi po 6 hodinách) hlásit štábu HT i štábu týlu PVS stav a počet TÚZ, které zaujaly stanovený prostor. Týlové svazky, útvary a zařízení, jejichž velitelé (náčelníci) hlásí příjezd do prostoru a předloží výkaz počtu, pokládat za předané. Svazky, útvary a zařízení, mobilizované v týlovém pásmu frontu a zaujímající sestavu mimo hlavní prostory soustředění, nepředávat.

Zabezpečení přesunů polních vojsk, přísunů techniky a materiálu, řízení provozu na komunikacích, jejich obnova a údržba s důrazem na řízení dopravy v týlovém pásmu frontu zahrnujícím část území státu.

Hlavním úkolem orgánů vojenské dopravy teritoria v počátečním období války je:

1. Zabezpečení přesunů zmobilizovaných svazků, útvarů a zařízení při zaujímání operační sestavy;

2. vyvážení zásob techniky a materiálu do týlového pásma frontu (na jednotlivé operační směry).

Základem úspěšné realizace těchto úkolů je již v míru připravený jednotný dopravní plán, ve kterém jsou zahrnuty podle požadavků jednotlivých složek všechny silniční přesuny a železniční převozy vojsk, techniky a materiálu. Rozhodující

orgány při centrálním řízení dopravy jsou dispečerská stanoviště SVD/MNO-HT a SVD/F, která musí být v nepřetržitém vzájemném styku. Dispečerské stanoviště MNO předhlašuje všechny přepravy a přesuny dispečerskému stanovišti frontu nejpozději 2 hodiny před předpokládaným vstupem do týlového pásma frontu. Zároveň oznamuje změny v plánu, které vyplývají z požadavků velitele frontu nebo z činnosti nepřítelů.

Aby nedocházelo ke kolizím v plánování a při realizaci přepravy a přesunů je třeba, aby obě tato dispečerská stanoviště se navzájem informovala o všech plánovaných a uskutečněných přepravách od zadní hranice operačního týlu, až po poslední regulační čáru na teritoriu.

Velký význam v zabezpečení železniční dopravy na teritoriu bude mít pro realizaci potřeb frontu určení rozdělovacích stanic, zřizovaných zpravidla na zadní hranici týlového pásma frontu. Jejich umístění musí vycházet v první řadě z možnosti železniční dopravy teritoria a z toho důvodu je bude určovat MNO v souladu s požadavky týlu frontu.

Dopravu na celém teritoriu bude v důsledku požadavku nezbytné centralizace řídit zásadně MNO-HT/SVD. Složitá situace vznikne v otázkách řízení dopravy v týlovém pásmu frontu, do kterého spadá část území státu. Zde je nutné sladit působnost a odpovědnost orgánů vojenské dopravy frontu i teritoria s cílem dosáhnout maximální jednotu v úsilí za splnění hlavních úkolů frontu i teritoria.

V tomto případě je nejučelnější dočasně operativně podřídit územní orgány vojenské dopravy náčelníku týlu F. To znamená, že SVD/F bude řídit využití všech sil a prostředků vojenské dopravy v týlovém pásmu, při čemž musí bezpodmínečně respektovat realizaci jednotného dopravního plánu. Každou změnu dopravního plánu, vyplývající z konkrétních potřeb dopravy v týlovém pásmu F je nutné předem projednat, případně dát na vědomí MNO/SVD. Na druhé straně pak další požadavky na přesuny a převozy v týlovém pásmu pro potřeby teritoria je nutné projednat s orgány SVD/F.

Teritoriální obnovovací jednotky, určené k obnově komunikací v týlovém pásmu frontu, nasazujeme především k obnově sítě určených automobilních silnic a hlavních železničních tahů (v souladu s plánem obnovy železnic v operaci).

Specifické zvláštnosti silniční a železniční dopravy se projeví i při organizaci

jejich řízení v týlovém pásmu frontu. Zároveň využití teritoriálních orgánů a prostředků silniční dopravy bude řídit SVD frontu v plném rozsahu, využití železniční dopravy bude do určité míry ovlivňovat stav lokomotivního a vozového parku. Její řízení musí být koordinováno se Správou vojenské dopravy MNO.

Přeprava vojsk i přísun techniky a materiálu z teritoria na frontu budou v dalším průběhu války organizovány téměř výhradně po železnici. Z toho důvodu je nutné zajistit při plánování obnovy návaznost železniční sítě v osvobozeném území i v týlovém pásmu frontu na hlavní železniční tahy na teritoriu.

Hlavními orgány řízení železniční dopravy zůstávají nadále dispečerská stanoviště MNO a frontu, jejichž nepřetržitý vzájemný styk podmiňuje úspěšnou realizaci všech převozů i přísunů techniky a materiálu pro potřeby polních vojsk.

Zásobování frontu týlovým materiálem a technikou, organizace přísunu materiálu všeho druhu.

Nepřetržitý přísun bojové techniky a materiálu všeho druhu pro front je jednou z hlavních povinností teritoriálních orgánů velení.

Potřeby frontu budou doplňovány

- ze zásob ústředních (okruhových) skladů
- ze zásob vytvořených v národním hospodářství
- materiálem z výroby nebo z dovozu
- opraveným materiálem
- materiálem zanechaným v posádkách po odchodu vojsk
- kořistním materiálem.

V počátečním období války bude front zásobován téměř výhradně ze zásob vytvořených k tomu účelu již v míru a ze zásob zanechaných v posádkách po odchodu vojsk. Teprve v dalším období mohou být potřeby frontu doplňovány dodávkami z výroby a opraveným materiálem.

V prvních dnech války bude přísun materiálu pro front organizován vyvážením zásob na jednotlivé směry jednak po železnici a jednak automobilními útvary frontu podle plánu prvního naložení. K doplňování prvosledových svazů je nutné počítat v tomto období s maximálním využitím zásob zanechaných ve stálých posádkách v přifrontovém pásmu. Svazky a útvary přímo podřízené frontu zásobovat až do doby rozvinutí předsunutých frontových základů vlastním odběrem z okruhových

skladů, případně i ze zásob zanechaných v posádkách po odchodu vojsk, na vykládacích stanicích z vyvezených zásob a ze zásob vyčleněných v NH v týlovém pásmu frontu.

V dalším období války budeme zásobování frontu organizovat téměř výhradně systémem teritorium — předsunutá frontová základna s využitím železniční dopravy. Zásobování frontu technikou a materiálem závisí tedy jednoznačně na organizaci a včasné plnění úkolů železniční dopravy.

Vzhledem k omezeným možnostem a velké zranitelnosti železniční dopravy ukazuje se, že nebude možné organizovat přísun až na základě požadavků velitele frontu, ale MNO jej musí řídit direktivně na základě pravděpodobné spotřeby polních vojsk. Stručně lze tento přísun charakterizovat jako nepřetržitý tok zásob z teritoria do PFZ, který budou orgány frontu ovlivňovat pouze z hlediska pořadí přísunu jednotlivých druhů materiálu.

Z těchto důvodů vystupuje ještě výrazněji do popředí nutnost dokonalé znalosti materiální situace frontu orgány MNO, která bude prakticky základním podkladem k řízení zabezpečení frontu technikou a materiálem. Potřeba znalosti této situace zdůrazňuje pak význam reálných týlových souhrnných hlášení frontu a jejich včasného předkládání na MNO.

V případech vážného narušení železniční dopravy je nutné počítat, že mimořádně naléhavé požadavky frontu mohou být řešeny přísunem materiálu automobilními prostředky teritoria, případně i vzdušným přísunem. Zejména v počátečním období války po hromadných úderech je nutné plánovat s využitím automobilních dopravních útvarů MNO v první řadě k zabezpečení potřeb frontu. To vyžaduje již v míru připravit plán prvního naložení automobilních praporů teritoria v souladu s celkovým plánem vyvážení zásob pro front a mimo to i v dalším období předvídat jednorázové použití automobilních dopravních jednotek a útvarů pro potřeby frontu.

Zdravotnické zabezpečení polních vojsk na teritoriu a organizace zdravotnických odsunů z frontu na teritorium.

Na organizaci zdravotnického zabezpečení frontu v počátečním období války se budou týlové teritoriální orgány prostředně podílet vyčleněním teritoriálních zdravotnických zařízení u pohraničních VO pro potřeby polních vojsk. Při po-

hraničním střetném sražení v prvních dnech války budou uskutečňovány zdravotnické odsuny polních svazků a útvarů téměř výhradně do předem vyčleněných teritoriálních zdravotnických zařízení (DLOS, případně i ON MZd a VN), v případě potřeby zesilovaných personálem polních zdravotnických zařízení. Na bázi těchto teritoriálních zařízení mohou být rozvíjeny i frontové nemocniční základny.

Využití všech vyčleněných zdravotnických zařízení bude řídit zásadně týl frontu. Orgány zdravotnické služby teritoria budou v jeho prospěch řešit materiální zabezpečení vyčleněných zařízení podle požadavků náčelníka týlu frontu.

V naléhavých případech bude front využívat i ostatních zdravotnických zařízení teritoria (předem k jeho potřebě nevyčleněných) po předchozím dohovoru s týlovými orgány vojenských okruhů případně MNO.

Jednou ze základních povinností Hlavního týlu MNO bude zabezpečit včasný odsun raněných a nemocných z polních zdravotnických zařízení frontu na teritorium.

S organizací odsunu raněných z frontu na teritorium je nutné řešit i způsob „místních“ odsunů z nemocničních základů na příslušné železniční stanice a přístavení

zdravotnických vlaků (případně na odsunová letiště). K tomu musí buď front nebo Hlavní týl MNO vyčlenit potřebné automobilní dopravní jednotky (případně nákladní auta v nemocničních základnách).

Soustředění a překládání raněných na železničních stanicích (letištích) budou zabezpečovat odsunové sběrné fronty, které budou k tomu účelu vytvářet „sběrné železniční stanice (letiště)“.

Úspěšné řízení odsunů raněných z frontu na teritorium orgány zdravotnické správy MNO bude vyžadovat nepřetržitou součinnost s orgány zdravotnické služby frontu, při níž bude nutné řešit zejména

- dobu a pořadí přípravy raněných k odsunu v jednotlivých nemocničních základnách,

- místo a dobu přistavení zdravotnických vlaků, případně určení odsunových letišť,

- konkrétní úkoly odsunových sběrů frontu,

- vyčlenění automobilních prostředků k převozu raněných z NZ na příslušné železniční stanice (letiště).

K plnění těchto úkolů bude účelné vyčlenit u HT/ZS zvláštní skupinu, která souběžně s řešením odsunů raněných z frontu bude řídit i využití odsunových nemocnic na teritoriu.

VZTAH TÝLU FRONTU K TÝLU VO

Názory na vztah týlu frontu k týlu VO a jeho týlovým orgánům byly uvedeny v předcházejícím čísle Sborníku týlu MNO. V tomto článku zaměřujeme pozornost jen k nejdůležitějším součinnostním úkolům.

Způsob zásobování frontových svazků a útvarů péčí teritoriálních zařízení v týlovém pásmu F.

Konkrétní vývoj operační situace a vliv nepřátelské činnosti vyvolá potřebu nové organizace materiálního a zdravotnického zabezpečení frontových svazků (útvarů), které se může zásadně odlišovat od předpokládaných záměrů v plánu týlového zabezpečení. Zničení vyhrazených zásobovacích zdrojů nebo zdravotnických zařízení na teritoriu vojenského okruhu, předurčených k zásobování nebo zdravotnickému zabezpečení některých frontových útvarů, bude vyžadovat rychlé a operativní řešení ze strany frontu i VO. Týl frontu může bezprostředně v VO uplatňovat požadavek na určení náhradních zdrojů.

Využití teritoriálních zdravotnických zařízení, vyčleněných pro potřeby polních vojsk, organizace hygienicko-epidemiologických zařízení k likvidaci nákazy na teritoriu v týlovém pásmu frontu.

V prvních dnech POV vznikne obtížná situace ve zdravotnickém zabezpečení jak u polních vojsk, tak na teritoriu. Přetížení vojenských a civilních zdravotnických zařízení v určitých prostorech nutno součinnostně řešit ve spolupráci s VO (MNO) a dosáhnout rovnoměrného využití všeho stávajícího lůžkového fondu.

K nepřetržitému sledování hygienicko-epidemiologické situace v týlovém pásmu frontu je nutné zajistit stálou informovanost mezi týlem polního sledu velení a týlem VO. Zejména v prvních dnech POV, kdy nebude mít front k dispozici hygienicko-epidemiologické útvary a zařízení, bude vyžadována úzká spolupráce s VO, případně i účast civilní zdravotnické služby ve prospěch týlu polního sledu velení.

Operační umění a taktika

Využití vojsk na teritoriu a civilního obyvatelstva pro potřeby týlu frontu.

Některé úkoly týlového zabezpečení vojsk polního sledu velení, jako ochrana dopravních transportů, nakládání a vykládání materiálu v základnách frontu nebo na vykládacích stanicích frontu (v prostorech vyvezení materiálu), likvidace záškodníků nebo taktických výsadek, úklid bojiště apod. budou vyžadovat trvalou spolupráci s VO. Požadavky frontu musí VO řešit součinnostně i s komisemi obrany krajů, s civilní obranou teritoria a jinými složkami státní správy.

Rozsah těchto součinnostních úkolů se zvýší při realizaci dosud neschválených organizačních změn zejména v oblasti vojenské dopravy.

Kromě těchto vztahů nutno upozornit na předpokládanou součinnost mezi týlem

frontu a 7 APVOS. V průběhu operace může 7 APVOS využívat k ochraně státního území i letišť na území protivníka. V součinnostním jednání musí být upřesněn způsob materiálního, technického, silničního a zdravotnického zabezpečení těchto útvarů 7 APVOS.

Jde zejména o

- zásobování útvarů 7 APVOS vševoj-
skovým materiálem zpravidla odběrem
z výdejních míst PFZ případně OPFZ,

- odběry leteckých PHM a leteckého
materiálu z PLZ nebo OPLZ (LPHM i z vý-
dejních míst na polním potrubí nebo z V/S
na obnovené železniční síti),

- zdravotnické odsuny co nejbližší roz-
vinutých NZ,

- využívání silniční sítě frontu,

- odsuny techniky do nejbližších fron-
tových opravárenských zařízení.

Z á v ě r

Komplikovanost a neujasněnost některých vztahů mezi týlovými orgány teritoria a polního sledu velení vyplývá i z některých dosud nedopracovaných koncepčních zásad teritoriální problematiky. Tento stav bezprostředně souvisí s vytvořením vojenských pohraničních okruhů a územní reorganizací.

Proto je nutné považovat některé tyto názory jako informativní a jako podnět k dalšímu teoretickému rozpracování vzájemných vztahů a způsobu součinnosti. Bude nezbytné, aby při štábních nácvicích, cvičeních nebo jiných vhodných zaměstnáních byly ověřeny dosavadní poznatky, upřesněna vzájemná působnost a odpovědnost a jejichž konkrétním odrazem by byla správná aplikace při zpracování operační dokumentace jak pro polní armádu, tak pro válečný VO.